

ปกค 451

๑ พ ๖1

16.00น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส28535 กอ

รับที่ : 518921/61

วันที่ : 09 พ.ย. 61 เวลา : 14:53

ที่ พม ๐๕๐๔/๑๕๔๐๓

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงมทนานาค

เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

ก) พลศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
ประจำปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ (สทพ.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑

๓. รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
(วสพ.) ประจำปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอเรื่องรายงาน
ผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ประจำปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐
มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตาม
พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๖ (๔) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี
(พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีคณะกรรมการวินิจฉัย
การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ (วสพ.) เป็นกลไกในการวินิจฉัยปัญหาที่มีการยื่นคำร้องว่า
มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕
กรกฎาคม ๒๕๕๙ และมีระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์
และวิธีการในการยื่นคำร้อง การพิจารณา และการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ กำหนดแนวทางการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

๑.๒ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๖ (๔) กำหนดให้
จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ
(สทพ.) เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

/๑.๓ ระเบียบ...

๑.๓ ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ ว่าด้วยการกำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒๑ กำหนดให้คณะกรรมการ วลพ. จัดทำข้อมูลแยกประเภทของจำนวนข้อพิพาทที่ได้ไต่สวน หรือพิจารณาและวินิจฉัย ผลการปฏิบัติตามคำวินิจฉัย รวมทั้งปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ เพื่อรายงาน คณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๑.๔ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำรายงาน ผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ประจำปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ และได้เสนอรายงานผลการปฏิบัติงานดังกล่าวต่อคณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งคณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบให้เสนอ คณะรัฐมนตรีทราบต่อไป (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ ของคณะรัฐมนตรีหรือต้องเสนอคณะรัฐมนตรี รวมทั้งพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๖ (๔) กำหนดให้จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะกรรมการส่งเสริม ความเท่าเทียมระหว่างเพศ (สทพ.) เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๓.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ (วลพ.) ประจำปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ มีเนื้อหา ๓ ส่วน ดังนี้

๓.๑ ผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ประจำปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ประกอบด้วย

๓.๑.๑ กระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการ วลพ.

เมื่อมีการยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ. ประธานกรรมการ วลพ. จะมอบ สำนวนคำร้องให้คณะอนุกรรมการ วลพ. ดำเนินกระบวนการพิจารณา ซึ่งจะต้องดำเนินการพิจารณาและ เสนอความเห็นในการวินิจฉัยคำร้องให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง แต่ถ้ามีความจำเป็น ไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้ขยายเวลาได้อีก ๒ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๓๐ วัน และในการวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. อาจมีคำวินิจฉัยไม่รับคำร้อง หรือยกคำร้อง หรือออกคำสั่งให้ ผู้ถูกร้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้วยวิธีที่เหมาะสม หรือให้แก้ไขหรือยกเลิกการกระทำใด ๆ เพื่อระงับ คุ้มครอง และป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ให้ชดเชยและเยียวยาความเสียหายแก่ผู้ร้อง

/หรือมีคำวินิจฉัย...

หรือมีคำวินิจฉัยอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นว่าเป็นการยุติธรรมเพื่อคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ โดยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ให้เป็นที่สุด แต่หากคู่กรณีไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ให้คู่กรณีมีสิทธิฟ้องศาลปกครองได้

๓.๑.๒ ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ วลพ.

๑) ปี ๒๕๕๘ มีผู้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ. จำนวน ๒ ราย คณะกรรมการ วลพ. มีคำวินิจฉัยจำหน่ายคำร้องจากสารบบ เนื่องจากผู้ร้องยื่นคำร้องก่อนวันที่พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้

๒) ปี ๒๕๕๙ มีผู้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ. จำนวน ๑๑ ราย คณะกรรมการ วลพ. รับคำร้องไว้พิจารณา จำนวน ๘ เรื่อง โดยมีคำวินิจฉัยแล้ว จำนวน ๖ เรื่อง แยกเป็นยกคำร้อง จำนวน ๑ เรื่อง และวินิจฉัยว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ จำนวน ๕ เรื่อง โดยมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องและผู้เกี่ยวข้องกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ จำนวน ๔ เรื่อง และอีก ๑ เรื่อง แม้จะการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ แต่เหตุแห่งการเลือกปฏิบัติได้รับการแก้ไขแล้ว จึงไม่มีคำสั่งจากคณะกรรมการ วลพ. ให้ผู้ถูกร้องดำเนินการเพิ่มเติม โดยยังมีคำร้องที่อยู่ระหว่างการพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง ส่วนคำร้องที่คณะกรรมการ วลพ. ไม่สามารถรับไว้พิจารณา มีจำนวน ๓ เรื่อง เนื่องจากผู้ร้องไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อ

๓) ปี ๒๕๖๐ มีผู้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ. จำนวน ๑๑ ราย คณะกรรมการ วลพ. รับพิจารณา จำนวน ๗ เรื่อง โดยยังไม่มีคำวินิจฉัย แยกเป็นคำร้องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ วลพ. จำนวน ๓ เรื่อง และคณะอนุกรรมการ วลพ. ดำเนินกระบวนการพิจารณาเสร็จแล้ว จำนวน ๔ เรื่อง โดยอยู่ระหว่างรอเสนอรายงานผลการพิจารณาคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ. เพื่อมีคำวินิจฉัย จำนวน ๑ เรื่อง และคณะกรรมการ วลพ. พิจารณารายงานผลการพิจารณาคำร้องแล้ว อยู่ระหว่างการจัดทำคำวินิจฉัย จำนวน ๓ เรื่อง ส่วนคำร้องที่คณะกรรมการ วลพ. ไม่สามารถรับไว้พิจารณา มีจำนวน ๔ เรื่อง เนื่องจากการยื่นคำร้องไม่เป็นไปตามระเบียบฯ ได้แก่ ไม่ลงชื่อผู้ร้องในคำร้อง ไม่ทราบชื่อและที่อยู่ผู้ถูกร้อง ผู้ร้องไม่ใช่ผู้เสียหาย

๓.๑.๓ ผลการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ.

จากการติดตามการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ที่คณะกรรมการ วลพ. ได้มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องและผู้เกี่ยวข้องต้องกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ จำนวน ๔ เรื่องนั้น พบว่า ผู้ถูกร้อง ได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. จำนวน ๓ ราย โดยได้กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งมีการกำหนดเงื่อนไขในการคุ้มครองไว้ หรือสามารถปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการ วลพ. ได้บางส่วน โดยส่วนที่ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ วลพ. ได้นั้น ผู้ร้องอ้างว่าไม่อยู่ในอำนาจของผู้ร้องที่จะดำเนินการให้ได้ และมีผู้ถูกร้องจำนวน ๑ รายที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. โดยได้ใช้สิทธิขอเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ต่อศาลปกครอง

๓.๑.๔ อุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการ วลพ.

ข้อขัดข้องจากระเบียบที่กำหนดแนวทางการดำเนินงาน เช่น ไม่กำหนดอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการ วลพ. สามารถใกล้เคียง ประนีประนอมความขัดแย้ง หรือให้รวมคำร้องในเรื่องเดียวกันเข้าด้วยกันได้ ข้อจำกัดของคณะกรรมการ วลพ. ที่ไม่ได้ทำงานเต็มเวลา โดยต้องแบ่งเวลาการทำงานจากงานประจำ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการนัดประชุมเพื่อพิจารณาคำร้อง ข้อจำกัดของฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ วลพ. ที่ไม่มีนักกฎหมายทั้งระดับปฏิบัติงานและระดับผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่ตรวจสอบคำร้องเบื้องต้น ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบฯ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา การทำรายงานผลการพิจารณาและทำคำวินิจฉัยให้แก่คณะกรรมการ วลพ. ไม่มีระเบียบรองรับการกำหนดค่าพาหนะในการเดินทางมาปฏิบัติงานที่สำนักงาน ค่าเบี้ยเลี้ยงในการลงพื้นที่เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาคำร้องหรือคำตอบแทนรายเดือนแทนค่าเบี้ยประชุม และไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมในการไต่สวนคำร้อง ไม่มีสำนักงานสำหรับคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ

๓.๑.๕ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของคณะกรรมการ วลพ.

๑) เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้เกิดการรับรู้อย่างกว้างขวาง เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดกฎหมายจนเกิดกรณีการร้องเรียน

๒) เร่งรัดให้มีมาตรการและกลไกในการดำเนินการ และการวางบรรทัดฐานในการส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคระหว่างเพศ และป้องกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศในหน่วยงานภาครัฐ

๓) ผลักดันให้กลไกผู้บริหารงานด้านความเสมอภาคหญิงชาย (CGEO) และศูนย์ประสานงานด้านการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (GFP) ให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมและจริงจัง เพื่อให้เกิดการส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคระหว่างเพศ และป้องกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศได้อย่างแท้จริง

๔) สำรวจหน่วยงานของรัฐว่ายังมีหน่วยงานใดที่ยังมีการกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ ประกาศ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติ ที่เกี่ยวกับกระบวนการสมัครงาน/การจ้างงานในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

๕) เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศในพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้สามารถยับยั้งกรณีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศเพื่อพิจารณาและสั่งการตามอำนาจหน้าที่ได้

๖) ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาขอสถาบันการศึกษาในสังกัดปรับแก้ไข หรือจัดให้มีกฎ ระเบียบ เพื่ออนุญาตให้นักศึกษาที่มีเพศสภาพแตกต่างจากเพศกำเนิดสามารถแต่งกายและไว้ทรงผมตรงกับเพศสภาพในการเข้าเรียน การสอบวัดผล การฝึกปฏิบัติงาน การใช้รูปถ่ายชุดครู วิทยฐานะในเอกสารรับรองการศึกษา และการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

๓.๒ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ฉบับย่อ รวม ๗ เรื่อง

๓.๓ ภาคผนวก ประกอบด้วย แผนผังการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และประวัติและผลงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ วลพ.

๔. ข้อเสนอ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงขอเสนอรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ประจำปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนันตพร กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

โทร. ๐ ๒๖๔๒ ๗๗๔๕

โทรสาร ๐ ๒๖๔๒ ๗๗๔๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ gidentity3@gmail.com